

Maakuntien talousnäkömät ja ennusteet

Kesäkuu 2023

Heikko suhdannenäkymä heijastuu myös maakuntiin

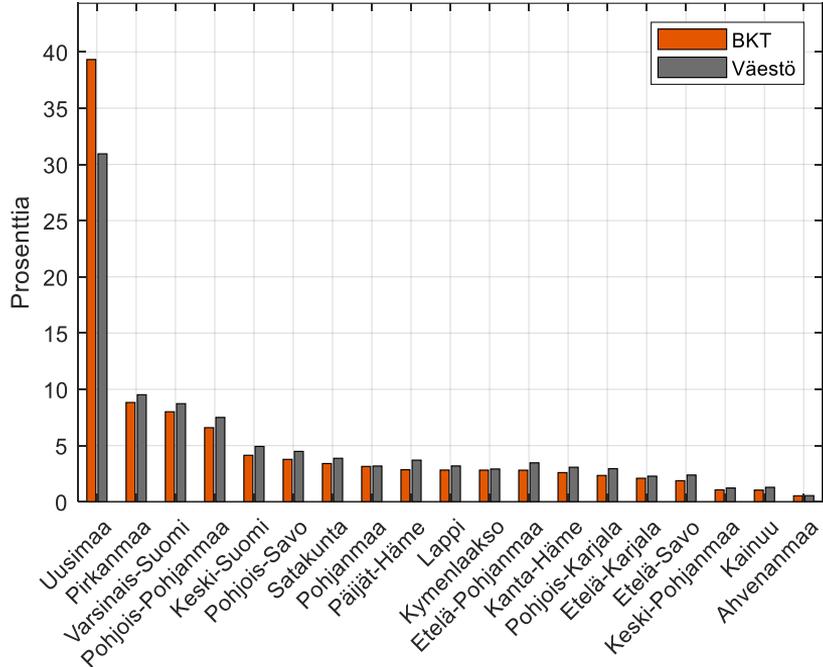
- Suomen heikko suhdannenäkymä heijastuu myös maakuntien talousnäkyymiin. Kaikissa maakunnissa BKT:n odotetaan kasvavan kuluvana ja ensi vuonna viime vuosien keskiarvoa hitaammin. Lisäksi osassa maakuntia BKT:n ennustetaan supistuvan koko ennusteperiodin aikana, joskin supistumisen ennustetaan olevan maltillista.
- Suhdanteen lisäksi maakuntien talouskehitystä ajaa pidemmän aikavälin kehityskulut. BKT supistuu keskimäärin enemmän maakunnissa, joissa väestö supistuu. Väestön kasvu tai sen supistuminen paljolti määrää maakunnan BKT:n kehityksen suunnan.
- Työttömyyden ennustetaan nousevan ainoastaan maltillisesti tai jopa laskevan. Osassa maakuntia, joissa BKT kasvaa hitaasti, on työvoimapula pahempaa kuin suhteellisen nopean BKT:n kasvun maakunnissa. Työvoimapula koskeekin koko Suomea.
- Alhaiset työttömyystasot ja suhteellisen hyvä työn tuottavuuden kasvu monessa maakunnassa viittaa hyvään taloudelliseen aktiviteettiin. Monen maakunnan talouskehitys näyttääkin paremmalta kuin pelkästään BKT:tä tai asuntohintoja seuraamalla voisi päätellä.

Maakuntien talouskehitys 2000- luvulla

Maakunnat ovat hyvin eri kokoisia

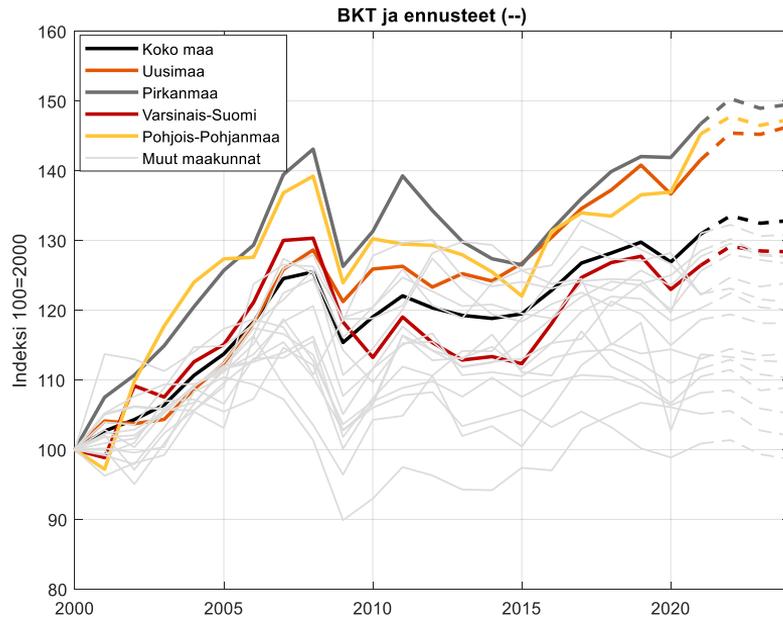
Maakuntien osuus koko Suomen BKT:stä ja väestöstä vuonna 2021

- Maakunnat ovat kooltaan hyvin erikokoisia. Erityisesti Uusimaa on selvästi muita suurempi ja 40% Suomen BKT:stä muodostuu Uudellamaalla.
- Neljän suurimman maakunnan BKT kattaa hieman yli 60% Suomen BKT:stä. Näissä maakunnissa asuu hieman alle 60% Suomen väestöstä.
- Myös muut maakunnat ovat taloudellisesti merkityksellisiä. Neljän suurimman maakunnan jälkeen seuraavat viisi maakuntaa kattavat 20 % Suomen BKT:stä. Myös 10 pienintä maakuntaa muodostavat 20 % BKT:stä.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

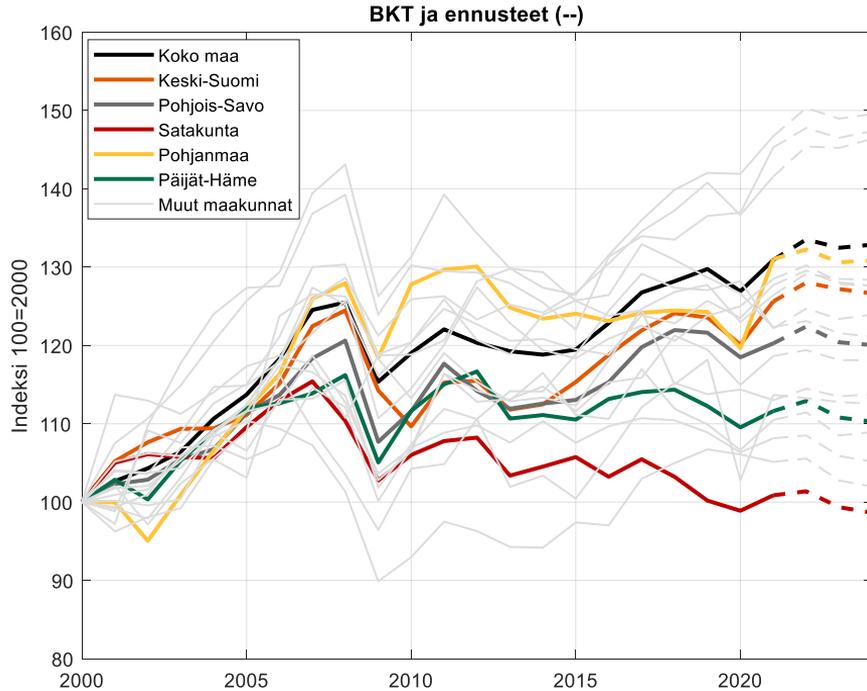
Kolme maakuntaa kasvaneet 2000-luvulla koko maan keskiarvoa nopeammin

- 2000-luvulla kolme maakuntaa (Uusimaa, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa) ovat kasvaneet koko maan kehitystä nopeammin.
- Varsinais-Suomi on jäänyt näiden maakuntien kehityksestä 2000-luvun jälkimmäisellä puoliskolla ja kehittynyt suurin piirtein koko maan kehityksen mukaisesti.
- 2000-luvulla BKT:n kasvu on ollut nopeinta Pirkanmaalla.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

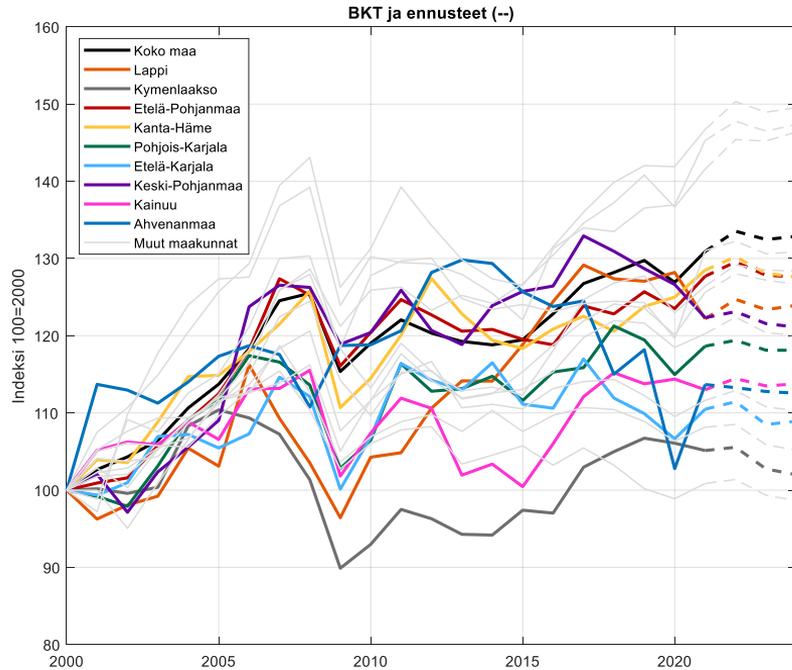
Keskikokoisissa maakunnissa kehitys vaihtelevaa

- Keskikokoisissa maakunnissa BKT on osalla kehittynyt lähellä koko maan keskiarvoa (Pohjanmaa ja Keski-Suomi).
- Toisaalta taas Pohjois-Savossa, Päijät-Hämeessä ja Satakunnassa BKT:n kehitys on ollut vaatimatonta.
- Erityisesti Satakunnassa talous on supistunut yli 15 vuotta ja on kooltaan vuoden 2000 tasolla.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

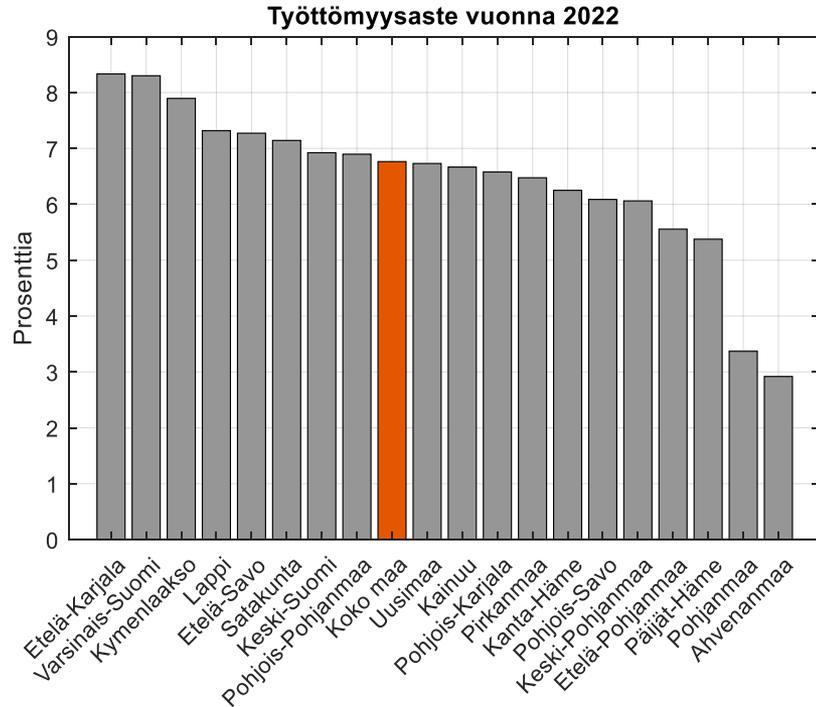
Pienissä maakunnissa kasvu keskimääräistä hitaampaa

- Osa pienimmistä maakunnista on kehittynyt koko maan talouskasvun mukaisesti (Kanta-Häme ja Etelä-Pohjanmaa).
- Kokonaisuutena pienet maakunnat ovat kasvaneet koko maata hitaammin 2000-luvulla.
- Viimeisen 10 vuoden aikana osa maakunnista on ollut kuitenkin nopeinten kasvaneiden joukossa (Kymenlaakso ja Lappi).

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

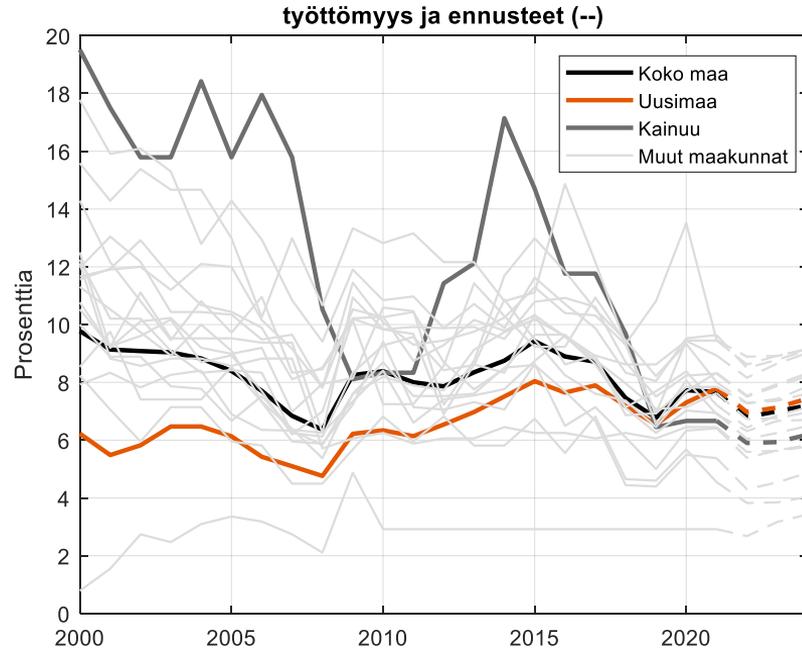
Maakuntien erot työttömyysasteissa pienet

- Erot työttömyysasteissa maakuntien välillä ovat suhteellisen pienet. Työttömyysasteet erot suurimmassa osassa maakuntia mahtuvat noin 2 %-yksikön sisään.
- Työttömyys on poikkeuksellisen alhaista Pohjanmaalla, jossa työttömyysaste on vain 3 %-yksikköä.
- Ahvenanmaan luku perustuu arvioon, koska viimeaikaista lukua ole saatavilla.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat.
Ahvenanmaan kohdalla kysymyksessä on arvio

Työttömyys on laskenut merkittävästi korkean työttömyyden maakunnissa

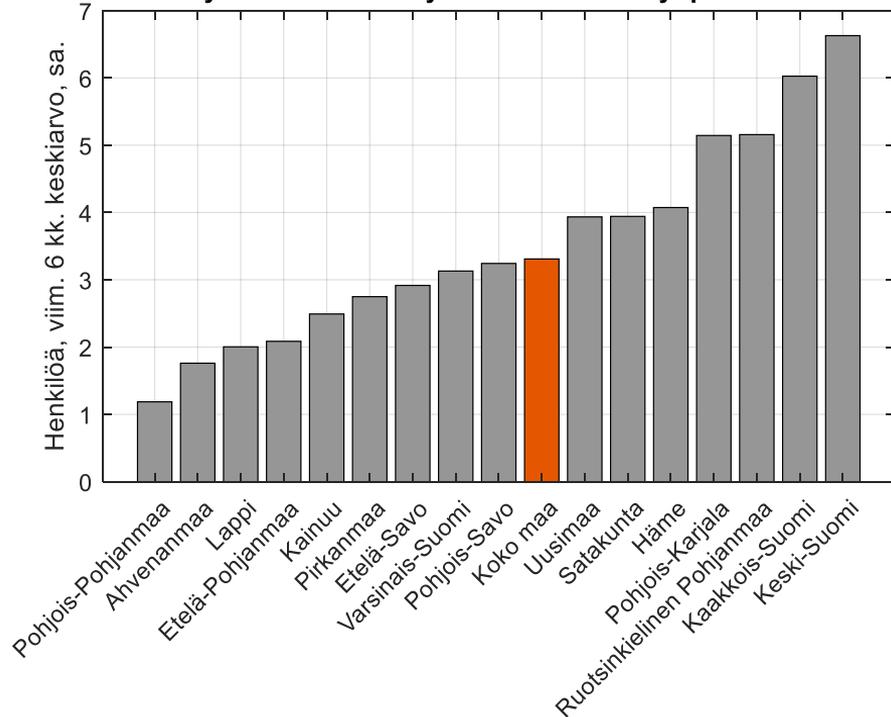

- Erot työttömyysasteissa eri maakuntien välillä ovat supistuneet 2000-luvun aikana merkittävästi.
- Korkean työttömyyden maakunnissa työttömyys on laskenut merkittävästi.
- Toisaalta alhaisen työttömyyden ja vahvan talouskasvun maakunnissa työttömyys on noussut ihmisten muuttaessa niihin hyvän talouskehityksen johdosta (esim. Uusimaa).

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Työvoimapula monessa maakunnassa suurta

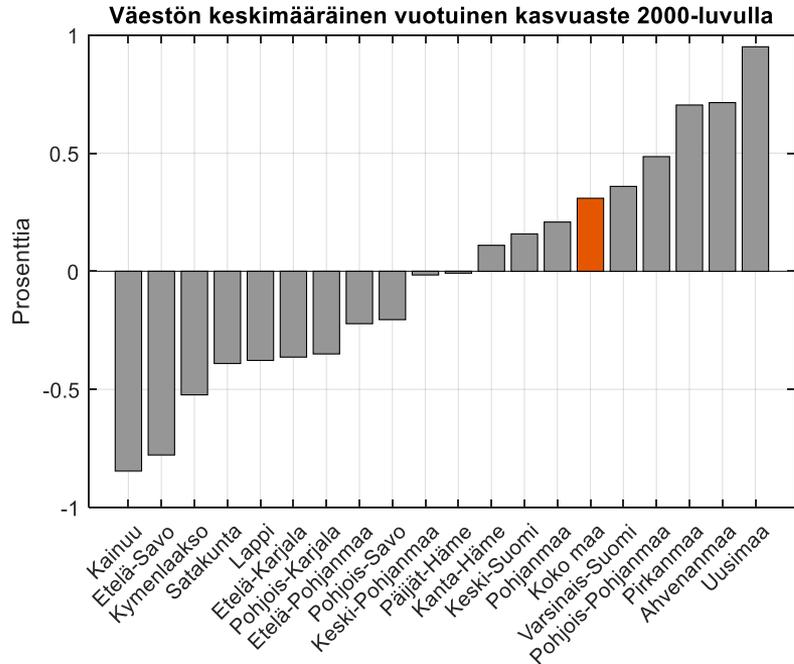
Työttömien määrä yhteen avoimeen työpaikkaan

- Työmarkkinoiden kireyttä voi mitata sillä, miten monta työtöntä on suhteessa avoimiin työpaikkoihin.
- Useassa maakunnassa työmarkkinat ovat erittäin kireät. Pohjois-Pohjanmaalla on jokaista työtöntä kohti avoin työpaikka, kun maan keskiarvo on 3.
- Uudellamaalla työttömiä on enemmän suhteessa avoimiin työpaikkoihin kuin vaikka Lapissa tai Kainuussa. Työvoimapula koskettaakin lähes koko maata.

Lähde: TEM ja OP:n laskelmat. Viimeinen havainto huhtikuu 2023.

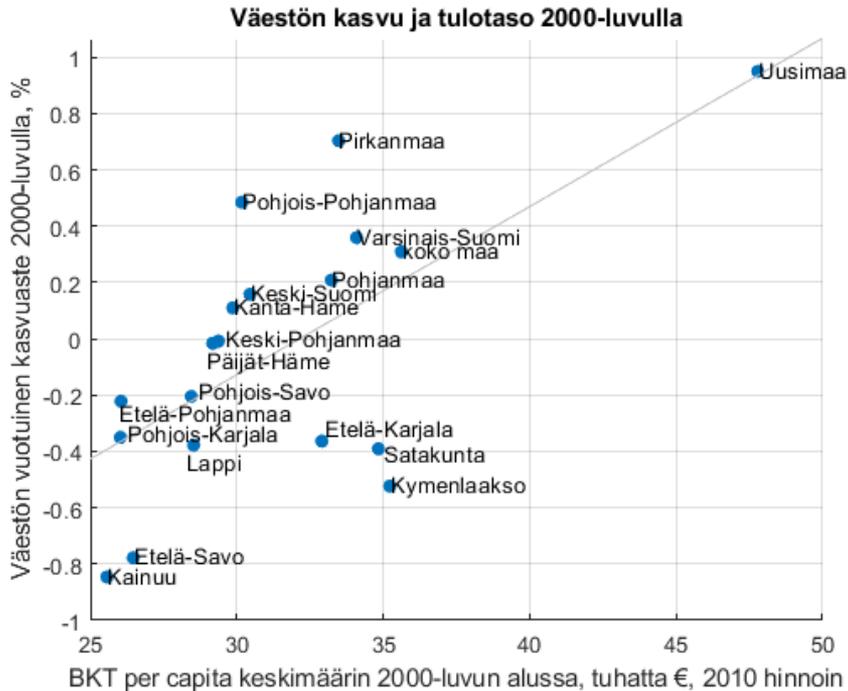
Väestö supistunut pääosissa maakuntia

- Erot talouskehityksessä 2000-luvulla ovat yhteydessä paljolti väestön kehitykseen.
- Alueilla, joissa väestö on supistunut, on myös BKT laskenut. Toisaalta vahvan BKT:n kasvun maakunnissa väestö on kasvanut.
- Väestön muutos on keskeisin tekijä, joka luo erot talouskehitykseen eri maakuntien välillä.
- Väestön supistuminen monissa maakunnissa ei ole mitenkään uusi ilmiö, vaan osassa maakunnissa väestöhuiput koettiin jo 1980-luvulla ja väestö on supistunut jo 40 vuotta.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

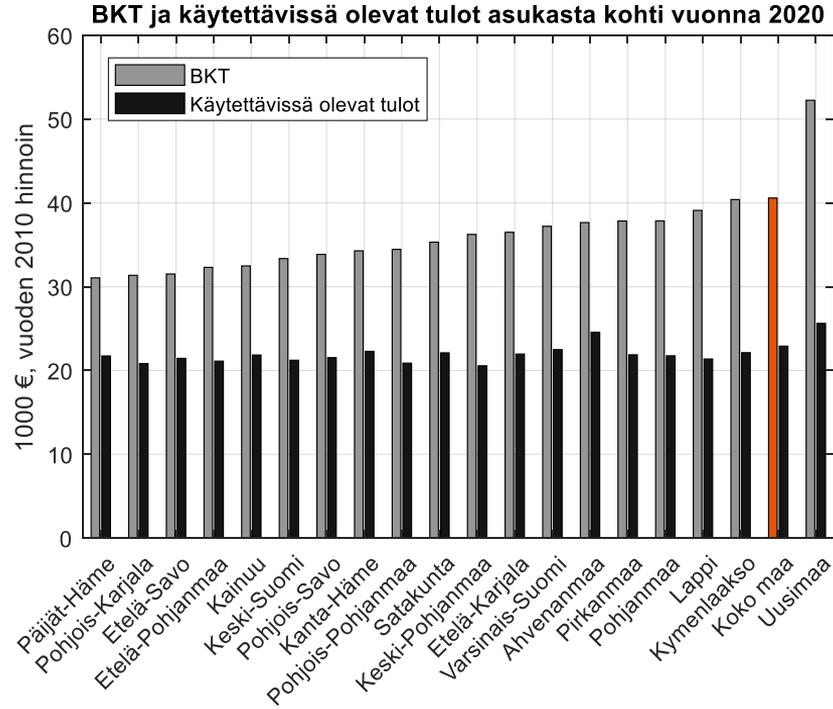
Väestö on kasvanut hyvätuloisissa maakunnissa

- 2000-luvulla väestö on kasvanut aluilla, joissa tulotaso (BKT:n suhde väestöön) on ollut korkea vuosituhaten alussa.
- Toisin sanoen, ihmiset ovat Suomessa muuttaneet maakuntiin, joissa on korkea tulotaso.
- Poikkeuksia on myös jonkin verran. Pirkanmaalla väestö on kehittynyt suhteellisen vahvasti, kun taas Etelä-Karjalassa, Satakunnassa ja Kymenlaaksossa suhteellisen heikosti.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Elintasoerot suhteellisen pienet maakunnissa

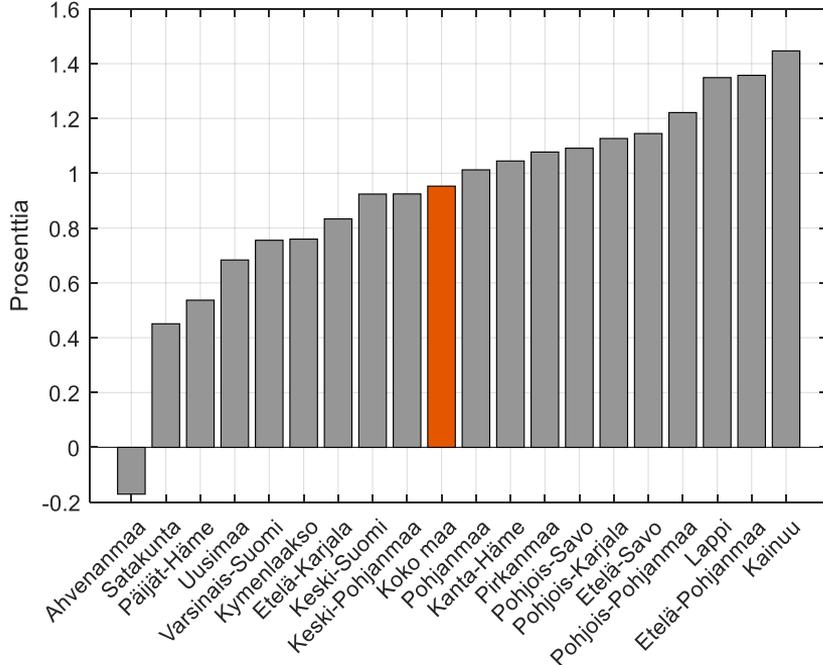

- Erot BKT:n väestösuhteessa eri maakuntien välillä ovat suhteellisen pienet, kun huomioidaan merkittävät erot niin BKT:n tasossa kuin sen kehityksessä 2000-luvulla.
- Poikkeuksena on Uusimaa, jossa erityisesti BKT per asukas on muuta maata selvästi korkeampi.
- Erot kotitalouksien käytettävissä olevissa tuloissa ovat BKT-eroja huomattavasti vielä pienemmät. Tämä pääosin johtuu verotuksen ja sosiaaliturvajärjestelmän luomasta vahvasta tulojen tasauksesta.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

BKT:n väestösuhteen kasvu ei seuraa BKT:n kasvua

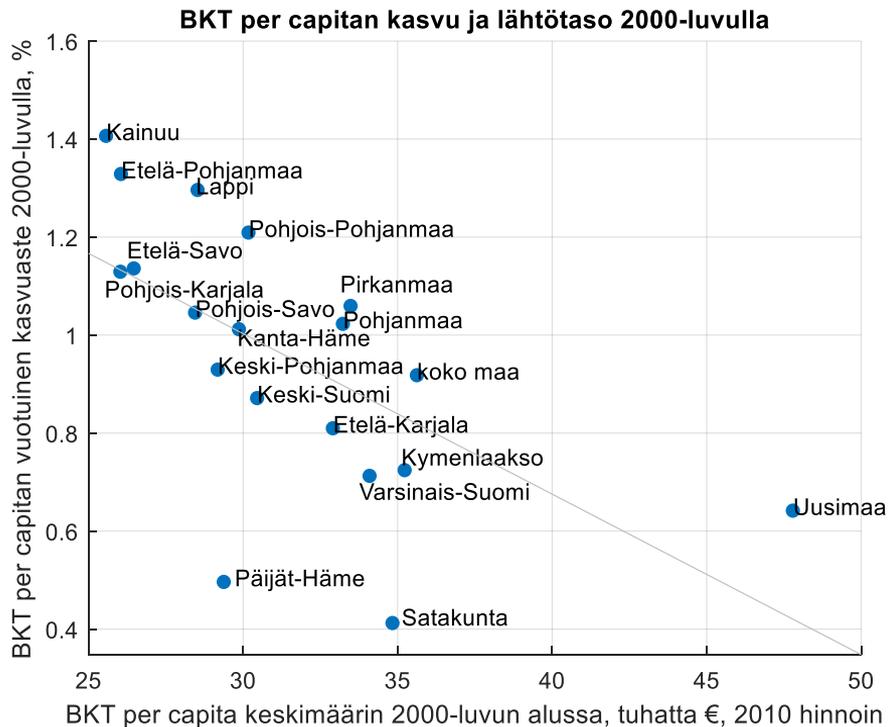
BKT:n väestösuhteen keskimääräinen vuotuinen kasvuaste 2000-luvulla

- BKT:n väestösuhteen kasvu on 2000-luvulla ollut ehkä hieman yllättäen korkeinta Kainuussa. Myös monissa muissa maakunnissa BKT suhteutettuna väestöön on kasvanut yllättävän hyvin verrattuna ko. maakunnan BKT:n kasvuun.
- Eroa BKT:n kehitykseen selittää se, että väestön supistuminen näyttää kasvattavan BKT:n väestösuhdetta. Yhteys voi syntyä, kun lähtijät ovat keskimääräistä asukasta pieni tuloisempia.
- Vahva BKT:n väestösuhteen kasvu monissa maakunnissa viittaa joka tapauksessa parempaa taloudelliseen aktiviteettiin kuin pelkästään BKT:n kehitystä seuraamalla voisi päätellä.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

BKT:n väestösuhteen kasvu on 2000-luvulla ollut hidasta korkean tulotason maakunnissa

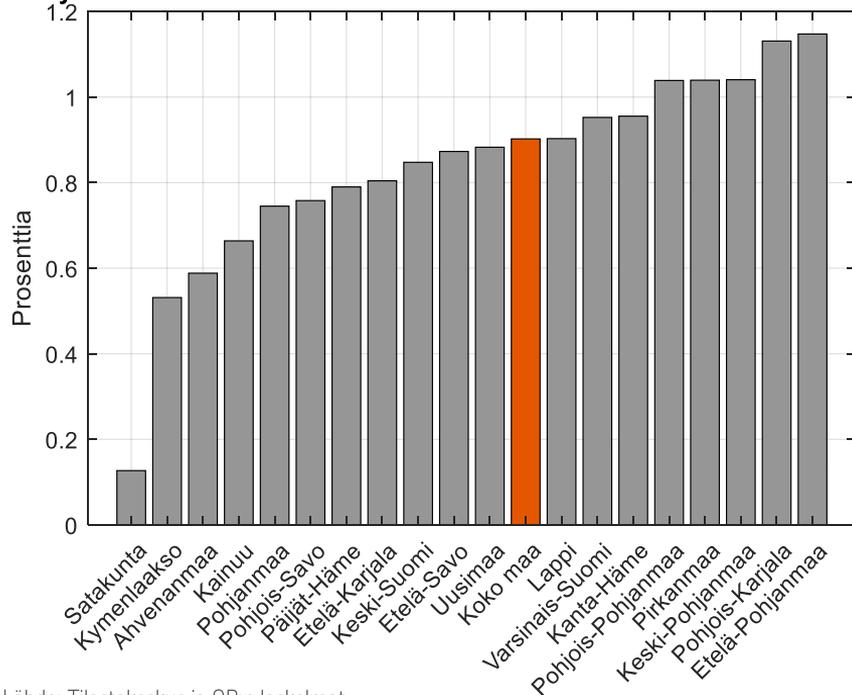

- BKT:n väestösuhde on kasvanut hitaasti 2000-luvulla maakunnissa, joissa on ollut korkea tulotaso vuosituhaten alussa. 2000-luvulla keskimäärin BKT:n väestösuhde erot ovat siis supistuneet maakuntien välillä.
- Kun väestö on kasvanut korkean tulotason maakunnissa, nämä maakunnat eivät ole pystyneet luomaan samassa tahdissa korkean arvonlisän työpaikkoja, mikä on johtanut BKT:n väestösuhteen hitaaseen kasvuun.
- Päijät-Hämeessä ja Satakunnassa BKT:n suhde väestöön on kehittynyt poikkeuksellisen heikosti suhteutettuna tulojen lähtötasoon.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Työn tuottavuus kasvanut hyvin maakunnissa

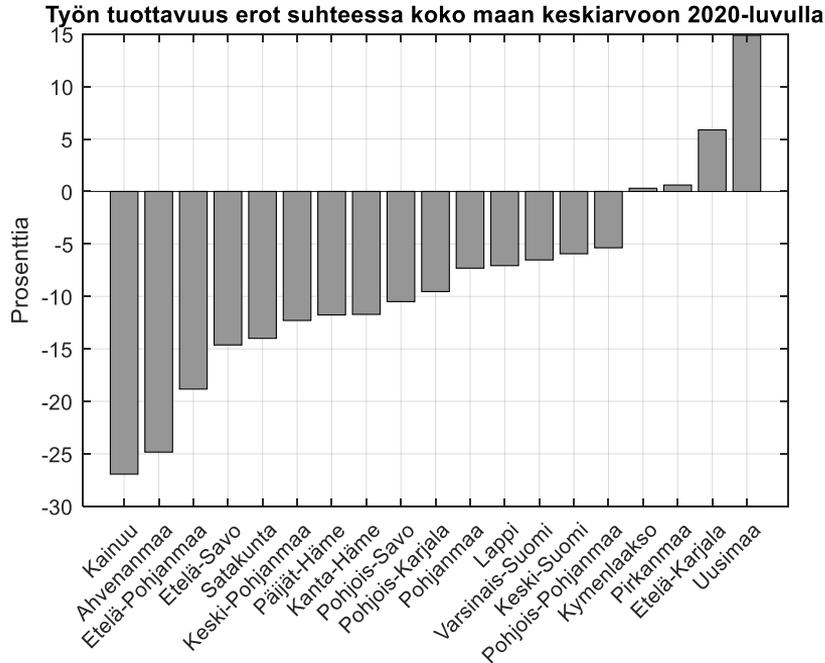
Työn tuottavuuden keskimääräinen vuotuinen kasvuaste 2000-luvulla

- Työn tuottavuus on kasvanut monissa maakunnissa suhteellisen nopeasti 2000-luvulla. Monissa maakunnissa elinkeinorakenne näyttääkin kehittyneen suotuisasti.
- Uudellamaalla työn tuottavuus on kasvanut Suomen keskiarvoa hitaammin, joka osaltaan voi johtua suhteellisen korkeasta tuottavuudesta jo vertailuajankohdan alussa.
- Satakunnan työn tuottavuus on ollut poikkeuksellisen heikkoa 2000-luvulla.

Lähde: Tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Erot työn tuottavuudessa edelleen suuria

- Huolimatta hyvästä tuottavuuskasvusta monissa maakunnissa ovat erot työn tuottavuudessa edelleen suuria maakuntien välillä.
- Työn tuottavuus on keskimäärin ollut korkeinta 2020-luvulla Uudellamaalla, jossa se on ollut noin 15 % maan keskiarvoa korkeampaa. Heikommassa maakunnissa työn tuottavuus on 25% maan keskiarvo pienempää.
- Työn tuottavuutta kasvattaa esimerkiksi pääkonttoritoimintojen sijaitseminen maakunnassa. Laaja julkinen sektori taas laskee työn tuottavuutta ”mekaanisesti”, koska julkinen sektori kirjataan BKT:hen kustannusperusteisesti.

Lähde: OP:n laskelmat

Yhteenveto: maakuntien talouskehitys suotuisampaa kuin pelkkä BKT- tai väestökehitys kehitys osoittaa

- **Maakuntien BKT:n kehitystä ajaa vahvasti väestön kehitys.** Erot maakuntien BKT:n kehityksessä johtuvat paljolti eroissa väestön kehityksessä. Maakunnissa, joissa väestö kasvaa, on myös BKT:n kasvu nopeaa.
- **Työmarkkinat ovat kaikissa maakunnissa kireät.** Työvoimapula ei koske ainoastaan kasvavia maakuntia vaan koko Suomea. Työvoimapula on monessa maakunnassa pahempaa kuin esimerkiksi Uudellamaalla.
- **Työn tuottavuuden kasvu on vahvaa monissa maakunnissa.** BKT:n kehitys suhteutettuna väestöön on vahvaa monessa maakunnassa, koska työn tuottavuus kehittyy hyvin niissä. Maakuntien BKT:n lasku johtuukin väestön vähenemisestä kuin työn tuottavuuden heikosta kehityksestä. Erot työn tuottavuudessa ovat kuitenkin merkittäviä edelleen maakuntien välillä.

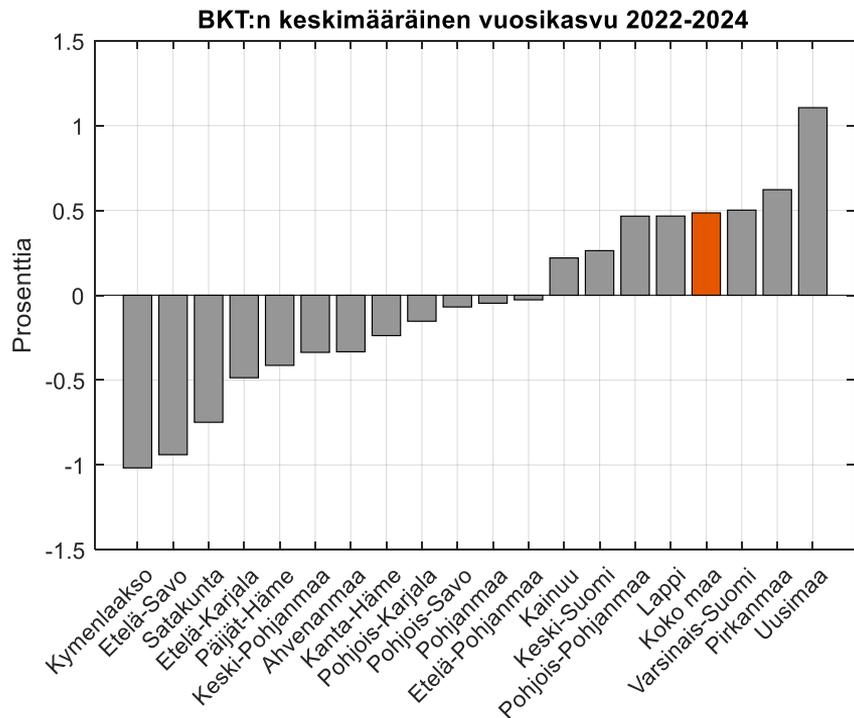
Maakuntaennusteet

Maakuntien talousennusteet

- OP:n maakuntaennusteet perustuvat tilastoaineistojen ja mallien lisäksi
 - OP:n suhdanne-ennusteeseen sekä
 - Tilastokeskuksen väestöennusteeseen.
- Ennusteessa ei huomioida edellä mainittujen aineistojen ulkopuolelta informaatiota, kuten tulevia investointeja. Siltä osin, kun nämä tapahtumat poikkeavat historiallisesta kehityksestä, ne tulevat huomioiduksi silloin, kun ne näkyvät tilastoaineistoissa.
- Ennusteet on laadittu siten, että niistä aina muodostuu koko Suomen tasolla vastaavat kokonaistalouden suuret.
- Maakuntatasolla ennusteperiodi on tyypillistä pidempi, koska tilastolliset aineistot tulevat huomattavalla viiveellä ja käytössä on vain vuositason aineistot.

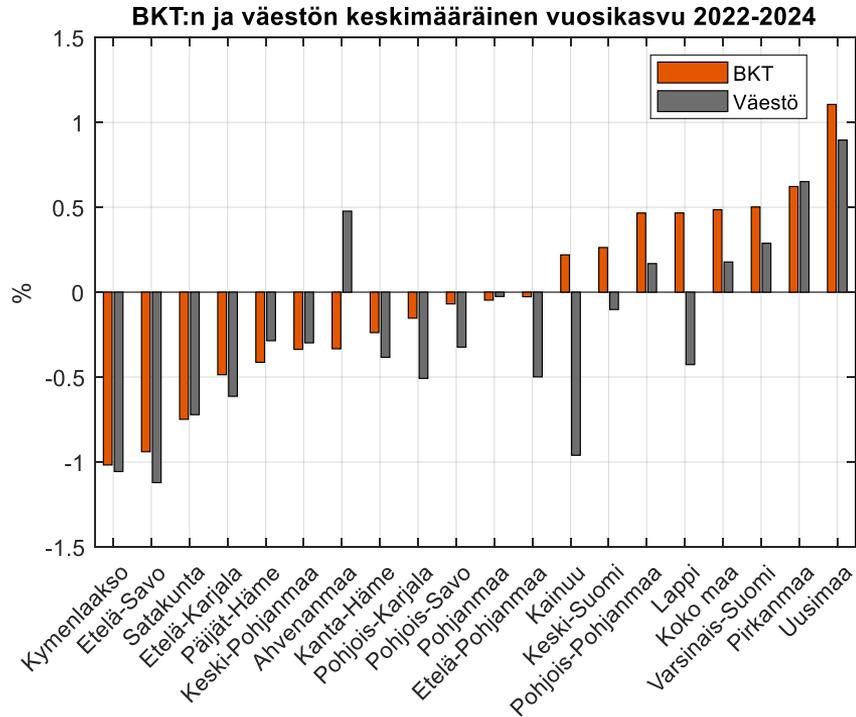
Maakuntien talouskehitys jatkuu erisuuntaisena

Lähde: OP

- Maakuntien keskimääräisen vuosikasvun ennustaan vaihtelevan vuosina 2022-2024 hieman yli 1,0 % kasvusta aina 1,0 % supistumiseen.
- Koko maan keskimääräisen vuosikasvun ennustetaan olevan vuosina 2022-24 0,5 %, jota nopeammin BKT kasvaa vain 3 maakunnassa. Tosin näissä maakunnissa asuu noin 50% väestöstä.
- Yli puolessa maakunnissa BKT:n ennustetaan supistuvan ennusteperiodilla.

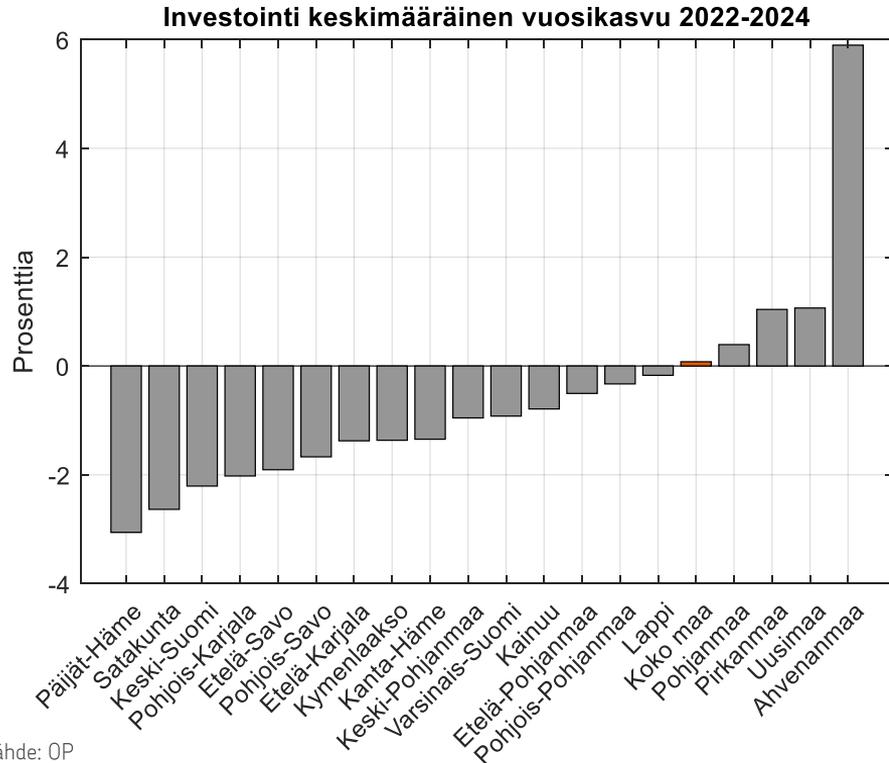
Väestön kasvu keskeinen talouskasvun lähde myös ennusteperiodilla

- Ennusteperiodilla väestön kasvu on keskeinen ajuri eri BKT:n kehityksille maakunnissa.
- Mitä korkeampi ennustettu väestön kasvu, sitä suurempi BKT:n kasvu ja päinvastoin.
- Poikkeuksiakin on, kun osassa maakunnissa BKT:n ennustetaan kasvavan, vaikka väestön ennustetaan supistuvan näissä maakunnissa.

Lähde: tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Investointien ennustetaan supistuvan suurimmassa osassa maakuntia

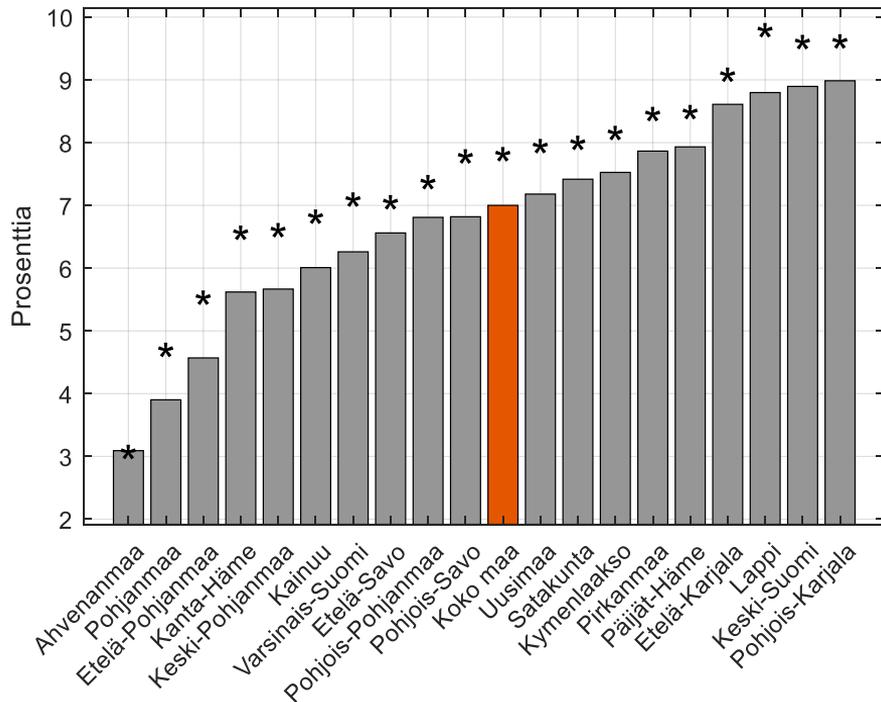

- Investointien ennustetaan supistuvan suurimmassa osassa maakuntia.
- Korkean BKT:n kasvuasteen maakunnissa tyypillisesti myös investoinnit kasvavat keskimääräistä nopeammin.
- Poikkeuksellisen nopeaa investointien kasvua suhteessa BKT:n kasvuun ennustetaan Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla.

Työttömyyden ennustetaan pysyvän maltillisena

Työttömyyden keskimääräinen aste 2022-2024

Vuoden 2021 arvo *

- Työttömyyden ennustetaan laskevan kaikissa maakunnissa verrattuna vuoteen 2021.
- Korkeinta työttömyyden ennustetaan olevan Pohjois-Karjalassa n. 9% ja matalinta Pohjanmaalla n. 4 % (pl. Ahvenanmaa).
- Huolimatta nopeasta BKT:n kasvusta Uudellamaalla ja Pirkanmaalla työttömyys on maan keskiarvo korkeampaa. Tämä johtuu maakuntien suhteellisen vahvasta väestön kasvusta.

Lähde: tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Yhteenveto: Heikko suhdanne näkyy myös maakuntien talouskehityksessä

- Suomen talouden ennustetaan ajautuvan kuluvana vuonna lievään taantumaan, mikä heijastuu myös maakuntien talouskehityksessä. BKT:n kasvu on maakunnissa heikkoa tai sen ennustetaan supistuvan kuluvaan ja ensi vuoden aikana.
- Suhdanteen lisäksi maakuntien talouskehitystä ajaa paljon väestön kehitys. Kasvavan väestön maakunnissa BKT kasvaa koko maan keskiarvon mukaisesti tai sitä nopeammin. Väestön vähentyessä maakunnan BKT taas tyypillisesti supistuu. Osassa maakuntia – kuten Kainuussa – BKT:n ennustetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun ensi vuonna huolimatta väestön supistumisesta.
- Työttömyyden ennustetaan keskimäärin olevan vuotta 2021 alhaisempaa kaikissa maakunnissa. Työvoima pula vaivaakin suurta osaa maakuntia.

Liite: BKT-ennusteet

B
K
T

Muuttuja / Alue	Koko maa	Uusi-maa	Varsinais-Suomi	Sata-kunta	Kanta-Häme	Pirkan-maa	Päijät-Häme	Kymen-laakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjan-maa	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kai-nuu	Lappi	Ahvenan-maa
BKT 2021, mrd €	250,6	98,5	20,1	8,5	6,5	22,1	7,1	7,0	5,2	4,7	9,4	5,9	10,4	7,0	7,9	2,7	16,5	2,6	7,1	1,3
Osuus Suomen																				
BKT:sta, %	100,0	39,3	8,0	3,4	2,6	8,8	2,8	2,8	2,1	1,9	3,8	2,3	4,1	2,8	3,1	1,1	6,6	1,0	2,8	0,5
BKT:n kasvu, %																				
Keskiarvo 2017-2021	1,3	1,6	1,3	-0,5	1,2	2,2	-0,3	1,6	-0,1	-0,3	0,8	0,5	1,1	1,4	1,2	-0,7	2,0	1,2	-0,4	-2,1
Ennuste 2022	2,0	2,7	2,1	0,5	1,3	2,4	1,1	0,4	0,9	0,3	1,8	0,6	1,9	1,4	0,9	0,6	1,7	1,3	2,0	-0,4
Ennuste 2023	-0,8	-0,1	-0,5	-2,0	-1,7	-0,9	-1,9	-2,7	-2,7	-2,4	-1,7	-1,1	-0,6	-1,3	-1,2	-1,3	-0,9	-0,8	-1,1	-0,4
Ennuste 2024	0,3	0,8	-0,1	-0,7	-0,4	0,4	-0,5	-0,7	0,4	-0,7	-0,3	0,0	-0,4	-0,2	0,2	-0,4	0,6	0,2	0,4	-0,2

Lähde: tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Liite: Investointi-ennusteet

Alue	Koko- maa	Uusi- maa	Varsinais- Suomi	Sata- kunta	Kanta- Häme	Pirkan- maa	Päijät- Häme	Kymen- laakso	Etelä- Karjala	Etelä- Savo	Pohjois- Savo	Pohjois- Karjala	Keski- Suomi	Etelä- Pohjanmaa	Pohjan- maa	Keski- Pohjanmaa	Pohjois- Pohjanmaa	Kai- nuu	Lappi	Ahvenan- maa
Muuttuja / Alue																				
Investoinnit 2021, mrd €	57,2	24,0	3,9	1,4	1,1	5,7	1,3	1,6	1,0	0,7	2,2	1,1	1,9	1,7	1,9	0,5	4,6	0,6	1,8	0,3
Osuus Suomen inv., %	100,0	41,8	6,8	2,5	1,9	9,9	2,3	2,8	1,7	1,3	3,9	1,9	3,4	3,0	3,3	0,9	8,0	1,0	3,1	0,5
Investointien kasvu, %																				
Keskiarvo 2017-2021	1,3	1,2	2,6	-4,9	-4,0	3,6	-0,7	-2,3	-3,6	-1,0	3,5	-3,1	-4,9	3,6	1,8	-3,6	3,1	0,7	5,3	0,0
Ennuste 2022	4,9	5,2	4,8	1,6	4,8	6,2	2,5	6,9	8,4	0,7	1,2	-0,1	2,0	5,5	5,6	4,9	4,2	7,6	4,2	29,3
Ennuste 2023	-3,5	-2,0	-5,9	-6,2	-5,7	-2,7	-7,6	-6,2	-6,0	-4,5	-4,4	-4,9	-5,4	-4,5	-3,2	-5,4	-3,9	-7,7	-2,4	-0,7
Ennuste 2024	-1,0	0,1	-1,4	-3,1	-2,8	-0,2	-3,8	-4,3	-5,9	-1,9	-1,8	-1,0	-3,2	-2,2	-1,0	-2,1	-1,1	-1,7	-2,2	-7,5

Lähde: tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Liite: Työttömyysennusteet

T
y
ö
t
ö
m
y
y
s

Muuttuja / Alue	Koko- maa	Uusi- maa	Varsinais- Suomi	Sata- kunta	Kanta- Häme	Pirkan- maa	Päijät- Häme	Kymen- laakso	Etelä- Karjala	Etelä- Savo	Pohjois- Savo	Pohjois- Karjala	Keski- Suomi	Etelä- Pohjanmaa	Pohjan- maa	Keski- Pohjanmaa	Pohjois- Pohjanmaa	Kai- nuu	Lappi	Ahvenan- maa
Työttömyys aste, 2021	7,7	7,8	6,9	7,8	6,4	8,3	8,3	8,0	8,9	6,9	7,6	9,5	9,4	5,4	4,5	6,5	7,2	6,7	9,6	2,9
Työttömyys, % Keskiarvo 2017- 2021	7,7	7,3	7,2	7,7	6,2	8,7	7,5	9,1	8,9	8,4	7,7	11,1	9,1	5,3	5,3	6,3	7,8	8,2	9,1	2,9
Ennuste 2022	6,8	6,7	8,3	7,1	6,3	6,5	5,4	7,9	8,3	7,3	6,1	6,6	6,9	5,6	3,4	6,1	6,9	6,7	7,3	2,9
Ennuste 2023	7,0	7,1	6,2	7,4	5,6	7,9	7,9	7,4	8,7	6,7	6,8	8,9	8,9	4,5	3,8	5,6	6,9	5,9	8,8	3,2
Ennuste 2024	7,2	7,4	6,5	7,6	5,8	8,2	8,3	7,9	9,0	6,7	7,0	9,2	9,1	4,9	4,0	5,8	7,1	6,2	9,1	3,4

Lähde: tilastokeskus ja OP:n laskelmat

Yhteystiedot

Reijo Heiskanen
Pääekonomisti
reijo.heiskanen@op.fi
010 252 8354
Twitter: @Reiskanen

Tomi Kortela
Senioriekonomisti
tomi.kortela@op.fi
010 252 1866
Twitter: @KortelaTomi

Joona Widgrén
Ekonomisti
joona.widgren@op.fi
010 252 1013
Twitter: @jjwidgren

Twitter: @OP_Ekonomistit
op.media